

Asaf Varol, "Bilgisayar Öğretmeni Yetiştiren Bölümlerin Akreditasyonu", Bilişim'06, Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim BTIE, 7-10 Kasım 2006, Sheraton Hotel&Convention Center, Ankara, S:143-146

4.36. BİLGİSAYAR ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN BÖLÜMLERİN AKREDİTASYONU

Prof. Dr. Asaf VAROL

Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi

asaf_varol@yahoo.com

Özet

Türkiye' de bilişim teknolojileri alanında öğretmen yetiştiren bölümlerin sayısı hızla artmaktadır. Bu bölümlerde okuyan öğrencilerin kaliteli bir eğitim ve öğretim almalarını sağlamak için, ilgili bölümlerin akredite edilme çalışmalarının başlatılması zorunludur. 2005 yılında yayınlanan "Yüksek öğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği" kapsamında oluşturulan "Yüksek Öğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YODEK)"; üniversite, fakülte, bölüm ve programların akredite edilmeleri ile ilgili çalışmalarının başlamıştır.

Bu bildiri de bilgisayar öğretmeni yetiştiren bölümlerin akredite edilmeleri konusunda ne tür çalışmaların yapılması gerektiği ele alınacaktır. Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümünde akreditasyon konusunda sürdürülen bazı uygulama sunuları gösterilecek ve elde edilen bulgular ışığında öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler

Akreditasyon, bilgisayar öğretmeni, kalite.

SUMMARY

The numbers of the departments which supply teachers for information technologies are increasing rapidly in Turkey. In order to provide quality education for the students, the accreditation processes of the related departments have to start. Based on the Regulations on Academic Assessment and Quality Improvement at Turkish Higher Education published in 2005, "The commission on Academic Assessment and Quality Improvement at Higher Education (YODEK)" started to work on the accreditation issues of the colleges, departments and programs.

In this paper, prospect work for the accreditation of the computer science or closely related departments will be discussed. Results and recommendations will be provided based on the application of the accreditation to the electronics & computer sciences department at the college of Technical Education at Firat University

Keywords

Accreditation, quality, teacher of information technologies,

1. GİRİŞ

İlköğretim ve orta öğretim kurumlarındaki bilgisayar derslerini vermek üzere öğretmen yetiştiren farklı fakülteler bulunmaktadır. Orta öğretim kurumlarının mesleki ve teknik eğitim veren bölümlerine öğretmen atanmalarının, Tablo 1 'de görülen fakülte mezunlarından yapılması gerekir. Diğer orta öğretim kurumları ile ilköğretim kurumları için bilgisayar öğretmeni atanmasında ise Tablo 2' de görülen Eğitim Fakültelerine bağlı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümlerinden (BOTE) mezun öğretmenler atanmalıdır. Yeterli sayıda bilgisayar öğretmeni olmaması nedeniyle, farklı fakültelerden mezun olan bilgisayar öğretmenleri, ilköğretim ve Orta öğretim kurumlarına atanmaları çapraz yapılabilmektedir.

Son yıllarda elektronik öğretmenlerinin, hatta eğitim formasyonu almış bilgisayar mühendislerinin dahi, bilgisayar öğretmeni olarak atandıkları bilinmektedir. Teknik Eğitim Fakültesi Bilgisayar Öğretmenliği programından mezun olan bir öğretmen, normalde mesleki ve teknik eğitim veren bir Orta öğretim kurumunda ders vermesi beklenirken, ilköğretim kurumlarına atandığı olayı sıkça yaşanmaktadır.

Tablo 1 ' de bilgisayar öğretmeni yetiştiren Teknik Eğitim Fakülteleri ve Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesinin bağlı oldukları üniversiteler verilmiştir. 2006 OSS kılavuzunda yer alan bilgilere göre toplam öğrenci kontenjanları 672 kişidir[1].

ABET (The Accreditation Board for Engineering and Technology), Üniversitelerin Uygulamaları Bilimler, Bilgisayar, Mühendislik ve Teknoloji programlarının kredilendirilmesini yapan bir Amerika Birleşik Devletleri (ABD) kredilendirme şirkettir. Kısaca "ABET, akredite edilmiş bir üniversite veya fakültenin öğrencilerinin kaliteli bir eğitim aldıklarını belgelenmesidir", tanımı yapılabilir[2]. Sadece Mühendislik ve Teknoloji eğitimi veren üniversitelerin ve programlarının akredite edilebilmelerinin ABD'de 1932'de kurulan ABET' in güçlenerek bugüne kadar sürdürdüğü benzeri çalışmalar, 2005 yılından beri Türkiye'de YODEK tarafından yapılmaya çalışılmaktadır.

Türkiye'deki üniversitelerin büyük bir bölümünde eğitim ve öğretim düzeyinin kalite seviyesini belirleyecek ölçütler yakın bir zamana kadar bulunmamakta idi. Mühendislik eğitimi veren çok az sayıdaki üniversitemiz, ABET uygun eğitim verdiklerinden ötürü akredite edilmişlerdir. Sadece 5 üniversitemizden bazı programlar bu ölçütleri sağlamayı başarmışlardır. Bu akreditasyona sahip üniversitelerimiz Bilkent, Doğu Akdeniz, Boğaziçi, İstanbul Teknik ve Orta Doğu Teknik Üniversiteleridir[2].

Asaf Varol, “Bilgisayar Öğretmeni Yetiştiren Bölümlerin Akreditasyonu”,
Bilişim’06, Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim BTIE, 7-10 Kasım 2006, Sheraton
Hotel&Convention Center, Ankara, S:143-146

Üniversite	Fakülte	Bölüm	Kon.	*
Fırat (Elazığ)	Tek.Eğt.	Bilg. Öğr.	31	9
Gazi (Ankara)	End. San Egit.	Bilg. Öğr.	72	8
Kocaeli	Tek. Egt.	Bilg. Öğr.	52	9
		Bilg. Öğr. (II)	41	
Mersin	Tarsus Tek. Eğt.	Bilg. Öğr.	31	4
Zonguldak Karaelmas	Karabük Tek. Eğt.	Bilg. Öğr.	21	2
Düzce	Tek. Eğt.	Bilg. Öğr.	31	2
Gazi (Ankara)	Tek. Eğt.	Bilg. Sis. Öğr.	62	12
		Bilg. Sis. Öğr. (II)	41	
Pamukkale (Denizli)	Tek. Eğt.	Bilg. Sis. Öğr.	31	3
Sakarya	Tek. Eğt.	Bilg. Sis. Öğr.	31	7
Selçuk Konya)	Tek. Eğt.	Bilg. Sis. Eğt.	52	3
S.Demirel (Isparta)	Tek. Eğt.	Bilg. Sis. Öğr.	52	4
S.Demirel (Isparta)	Tek. Eğt.	Bilg. ve Kontrol Öğr.	31	?
Marmara	Tek. Eğt.	Bilg. ve Kontrol Öğr. (Ing)	52	18
		Bilg. ve Kontrol Öğr. (II)	41	
* Elektronik - Bilgisayar Eğitimi Böl. Öğr. Üyesi sayısı				
Toplam öğrenci sayısı			672	

Tablo 1. Mesleki ve teknik eğitim orta öğretim kurumlarına öğretmen yetiştiren eğitim fakülteleri

Asaf Varol, “Bilgisayar Öğretmeni Yetiştiren Bölümlerin Akreditasyonu”,
Bilişim’06, Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim BTIE, 7-10 Kasım 2006, Sheraton
Hotel&Convention Center, Ankara, S:143-146

Universite	Fakulte	Boliim	Kon
Abant İzzet Baysal (Bolu)	Eğitim	BOTE	31
Anadolu	Eğitim	BOTE	41
Ankara	Eğitim Bilim.	BOTE	41
Atatürk (Erzurum)	Kazım Karabekir Eğ.	BOTE	31
Balıkesir	Necatibey Eğt.	BOTE BOTE (II)	31 31
Bogaziçi	Eğitim	BOTE	31
Canakkale Onsekiz Mart	Eğitim	BOTE BOTE (II)	41 41
Cukurova	Eğitim	BOTE BOTE (II)	31 31
Dokuz Eylül	Eğitim	BOTE	31
Ege	Eğitim	BOTE	41
Firat	Eğitim	BOTE BOTE (II)	31 41
Gazi	Eğitim	BOTE	41
Gaziosmanpaşa (Tokat)	Eğitim	BOTE	31
Hacettepe	Eğitim	BOTE	41
Inönü	Eğitim	BOTE	31
KTU	Eğitim .	BOTE	31
Marmara	Eğitim	BOTE	31
Sakarya	Eğitim	BOTE BOTE (II)	41 52
Selfik (Konya)	Eğitim	BOTE	41
Uludağ (Bursa)	Eğitim	BOTE	41
Yıldız Teknik	Eğitim	BOTE	41
Yüzüncü Yıl (Van)	Eğitim	BOTE	31
Mehmet Akif Ersoy (Burdur)	Eğitim	BOTE	31
Bahçeşehir (İstanbul)	Fen-Edb.	BOTE	31 10
Baskent	Eğitim	BOTE	40
Bilkent	Eğitim	BOTE	30
Doğu Akdeniz (KKTC)	Eğitim	BOTE	71 2
GİRNE Amerikan(KKTC)	Eğitim	BOTE	70 10
Toplam			1418

Tablo 2. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri bölümleri olan fakülteler [1].

Yüksek öğretim Kurulu Başkanlığı tarafından 20 Eylül 2005 tarihli ve 25942 nolu Resmi Gazete' de "Yüksek öğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Yönetmeliği" yayınlanarak, yüksek öğretim kurumlarının eğitim, öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin değerlendirilmesi, kalitelerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır [2].

Bu yönetmelik kapsamında "Yüksek öğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YODEK)" oluşturulmuş ve bu komisyon çalışmalarının yoğun bir bölümde sürdürmektedir[3].

2. ÖĞRENCİ ALIMI DURDURULAN PROGRAMLAR VE ÇELİŞKİLER

Mayıs 2006 tarihinde yapılan Yüksek öğretim Genel Kurul toplantısında öğretim elemanı yetersizliği nedeniyle, 12 üniversitemizin örgün ve ikinci öğretim programlarını yürütecek sayıda öğretim üyesi bulunmaması gerekçe gösterilerek, bazı programlarına öğrenci alımı durdurulmuştur[4]. Bu programlar arasında bilgisayar öğretmenliği ve mühendisliği programları da yer almaktadır.

Fırat Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi Bilgisayar Öğretmenliği (ikinci öğretim), Mersin Üniversitesi, Tarsus Teknik Eğitim Fakültesi Bilgisayar Öğretmenliği (ikinci öğretim) ve Süleyman Demirel Üniversitesi Bilgisayar Sistemleri Öğretmenliği (ikinci öğretim); öğrenci alımı durdurulan bölümlerdir.

Şayet üniversitemizde akreditasyon çalışmaları önceden yapılmış olsa idi, öğretim elemanı ve fiziki alt yapı eksiklerinin olup olmadığı önceden belirlenmiş olacaktı ve bu programların açılmasına o dönemlerde müsaade edilmeyecekti. Ancak Yüksek öğretim Kurulu da bu çalışmaları yaparken, keyfi tasarruflarda bulunduğu görülmektedir. Tablo 1

'de bilgisayar öğretmenliği bölümlerinde kadrolu mevcut öğretim üyeleri sayıları verilmiştir. Örneğin Sakarya Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik ve Bilgisayar Öğretmenliği bölümündeki öğretim üyesi sayısı 7 dir. Bu bölümün ikinci öğretimine 2006' da öğrenci alımı devam etmiştir. Diğer taraftan Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümünde 9 öğretim üyesi bulunurken, ikinci öğretim bölümüne öğrenci alımı durdurulmuştur. Bu örnek, çalışmaların gayri ciddi yapıldığını ortaya koymaya yetmektedir.

Alt yapı ve laboratuvar imkanları açısından da Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü, Gazi ve Marmara Üniversiteleri Teknik Eğitim Fakülteleri ile yarışacak seviyede modern cihazlarla donatılmıştır. 1990' lı yıllarda YOK/Dünya Bankası II. Endüstriyel Eğitim Projesi ve 2005'li yıllarda MTEM (Mesleki Teknik Eğitimin Modernizasyonu) Projesi kapsamında birçok yeni cihazlara sahip olan ikinci eğitim programı kapatılarak, modern cihazların açık tutulmasına, yeterince kullanılmamalarına sebebiyet verilmiş ve istihdam sorunu bilgisayar öğretmenlerinin yetiştirilmesi azaltılmıştır. Ancak diğer taraftan Bilgisayarlı Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümlerinin bazılarında, sadece 1-2 öğretim üyesi mevcut iken ve de fiziki altyapı eksikliklerine rağmen, örgün ve ikinci öğretim programları eğitimlerine devam etmektedir. Bu durum, (ilkemizde bu tür tasarrufların plansız ve programsız yapıldığını göstermektedir

3. F.Ü. TEF ELEKTRONİK VE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜNDE YAPILAN AKREDİTASYON ÇALIŞMALARI

Fırat üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümünde öğretim elemanlarının mesleklerindeki basan seviyelerinin tespiti amacıyla bir çalışma yapılarak, kaliteyi artırma bağlamında bir dizi öneriler geliştirilmiştir. Bu çalışma doğrudan öğretim

elemanlarıyla ile ilgili yapılmış. olup, öğretim elemanlarının eğitim ve öğretim kapsamındaki eksikliklerinin tespiti ve iyileştirmelerinin nasıl yapılabileceği ortaya konmaya çalışılmıştır.[5].

Yüksek öğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu (YODEK), Yüksek öğretim kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme çalışmalarının etkin bir şekilde yürütülebilmesi için temel ilke ve prensipler üzerine yaptığı çalışmalarla ilgili bir döküman yayınlamış ve bir ana süreç haritası belirlemiştir.

Bu ana süreç haritasına göre çalışmanın tarafları YOK, YODEK ve yüksek öğretim kurumları olarak üçe ayrılmıştır. Bu süreç içinde en büyük sorumluluk doğrudan yüksek öğretim kurumlarına yüklenmiştir. Üniversite Yönetim Kurulları ve Senatörları; kurumları ve birimleri için stratejik planlar yapacaklardır. Bu stratejik planlar içerisinde Misyon, Vizyon, SWOT Analizi (Strengths/ Weaknesses/ Opportunities/ Threats), Stratejik Göstergeler/Hedefler, Faaliyetler/Projeler, Kaynak Planlama ve iyileştirmeler başlıkları yer almaktadır. Görüldüğü üzere yüksek öğretim kurumları akreditasyon bağlamında çok önemli çalışmaları durumundadırlar.

2005-2006 bahar döneminde Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümünde akreditasyon çalışmalarına başlangıç teşkil etmek amacıyla, bölüm öğrencilerimiz tarafından internet ortamında öğretim elemanları ile ilgili anketleri doldurmaları sağlanmıştır. Bu tür bir çalışma başlatılırken öğretim elemanlarımızın önemli bir bölümü, öğrenciler tarafından kendileri hakkında anket doldurmalarını tasvip etmediklerini ve öğrencilerimizin subjektif davranacakları endişesini taşıdıklarını belirtmişlerdir. Anketler uygulanmış ve tüm öğretim elemanlarımızın öğrenciler tarafından nasıl değerlendirildikleri, meydana çıkartılmıştır. Değerlendirmeler sonucunda öğretim elemanlarımızın bazılarının eğitim formasyonu eksikliklerinin ve

kalite bağlamında bazı hizmet içi eğitime gereksinimlerinin olduğu anlaşılmıştır.

4. Sonuç

Ülkemizin bilgisayar alanında yetişmiş kaliteli öğretmenlere, mühendislere ve teknik elemanlara gereksinimi bulunmaktadır. Bu bağlamda üniversitelerimizin ilgili bölümlerinde YODEK'in belirleyeceği ölçütler doğrultusunda çalışmaların hemen başlatılması gerekir.

Bilgisayar öğretmeni yetiştiren bölümlerin müfredat programları yeniden gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir. Eğitim fakültelerinde YOK ve MEB bünyesinde başlatılan modernizasyon çalışmalarında müfredat programları geliştirilirken, belirgin hatalar yapıldığı ilgili kurumların gündemindedir. Bu hatalı uygulamaların süratle giderilmesi zorunludur.

Üniversitelerimizde görev alan öğretim elemanlarının önemli bir bölümü, kalite çalışmaları kapsamında kendilerinin öğrenciler tarafından değerlendirilmelerini uygun görmedikleri anlaşılmaktadır. Bu konuda öğretim elemanlarına formasyon ve kalite konuları üzerinde hizmet içi çalışmalara katılmaları sağlanmalıdır.

Yükseköğretim Kurulu (YOK) yeni programlar açarken rapor üzerindeki bilgiler ışığında karar verme yerine, Yükseköğretim Kurulunda oluşturulacak bir komisyon ile yeni bölüm açmak isteyen üniversiteleri yerinde ziyaret ederek, gerçekten gerek alt yapı ve gerekse öğretim elemanı açısından yeterli eleman olup olmadığını saptama yolunu benimsemelidir.

Yerinde yapılacak denetimler sonucunda, örgün ve ikinci eğitimi kapatılan bölümlerden yeterli alt yapıya ve öğretim elemanına sahip olanları süratle yeniden açarak, bu alandaki öğretmen açığı kapatılmalı ve üniversiteye girmeye çalışanlara ek kontenjanlar sağlanmalıdır.

Asaf Varol, “Bilgisayar Öğretmeni Yetiştiren Bölümlerin Akreditasyonu”, Bilişim’06, Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim BTIE, 7-10 Kasım 2006, Sheraton Hotel&Convention Center, Ankara, S:143-146

Akreditasyon konusunda resmi bağlamda yürüten iki ayrı komisyon bulunmaktadır. Bunlardan biri YODEK ve diğeri ise 2002 yılından beri faaliyetlerini ABET örgütlerine benzer sürdüren Mühendislik Dekanları Konseyidir (MUDEK) [6]. MUDEK ve YODEK'in birlikte çalışmaları ve birlikte stratejiler belirlemeleri gerekir.

Bilgisayar öğretmeni yetiştiren bölümlerin başkanları kalite ve akreditasyon kapsamında benzer çalışmalar yürütebilmeleri amacıyla ortak komisyonlar kurmaları ve birlikte hareket etmeleri gerekir. Aksi takdirde kalite ve akreditasyon anlamında farklı koşullar ortaya çıkmış olabilir.

Asaf Varol, "Bilgisayar Öğretmeni Yetiştiren Bölümlerin Akreditasyonu", Bilişim'06, Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim BTIE, 7-10 Kasım 2006, Sheraton Hotel&Convention Center, Ankara, S:143-146

---

5. KAYNAKÇA

1. OSYM Web Sayfası <http://osyspuanlari.osym.gov.tr/tablo4.aspx>
2. Varol, A.: "Mühendislik Eğitiminde Kalite ve Akreditasyon", II. Ulusal Mühendislik Kongresi, Bildiri ve Poster Kitabı, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, 11-13 Mayıs 2006, Zonguldak, 8:19-26
3. YODEK, "Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Rehberi", Yükseköğretim Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Komisyonu Yayınları, Sürüm 2006.1.0, 2006.
4. T.C. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 27.07.2006 tarih, B.30.0.EOB.000.00.03-01.01-2416-016686 sayılı yazısı.
5. Varol, A.; Humphreys, M.: Öğretim Elemanlarının Mesleklerindeki Basan Seviyelerinin Bilgisayarla Tespiti, Mesleki ve Teknik Eğitim Sempozyumu I, F.U. Teknik Eğitim Fakültesi, 22-23 Haziran 1995, Cilt: Eğitim Bilimleri, S:342-351, Elazığ
6. Mühendislik Dekanları Konseyi
7. <http://www.eng.boun.edu.tr/engtr/dekkonsey.htm>

Asaf Varol, “Bilgisayar Öğretmeni Yetiştiren Bölümlerin Akreditasyonu”, Bilişim’06, Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim BTIE, 7-10 Kasım 2006, Sheraton Hotel&Convention Center, Ankara, S:143-146

---

6. ÖZGEÇMİŞ

Asaf Varol

Fırat Üniversitesi'nde lisans (1977), İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Yüksek Lisans (1979), Karadeniz Teknik Üniversitesinde Doktora (1983) eğitimlerini tamamladı. 1991 'de doçent, 1997'de Bilgisayar Sistemleri alanında profesörlüğe atandı. Almanya (1972-73, 1976, 1998), İngiltere (1992) ve Amerika Birleşik Devletlerinde (1990, 1995) eğitim ve öğretim çalışmaları amacıyla bulundu. 2000-2004 yılları arasında Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanlığı görevini sürdürdü. 2004-05 yılları arasında ABD West Virginia Üniversitesinde ziyaretçi profesör olarak ABET (The Accreditation Board for Engineering and Technology) kapsamında farklı dersler verdi. Yükseköğretim Kurulu (YOK) Enformatik Milli Komitesi üyeliği (1999-2002), Yükseköğretim Kurulu (YOK) Doçentlik Mesleki ve Teknik Eğitim Temel Alan Danışma Komisyonu üyeliği (2000-), iletişim Fakülteleri Dekanları Yürütme Kurulu üyeliği (2006-) görevlerini sürdürmektedir. Halen Fırat Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü Başkanı olup, iyi derecede Almanca ve İngilizce bilmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır.

